

Aan: de gemeenteraad

Portefeuillehouder: Wethouder De Vrij

Betrokken
portefeuillehouder:

Classificatie: Openbaar

Van team: Participatie

Adviseur: Mohamed Idrissi

E-mail: m.idrissi@denhelder.nl

Kenmerk: 0000357624

Datum voorstel: 24 maart 2025

Onderwerp: Voorstel tot het vaststellen van het beleidsplan Schuldhulpverlening

Publiekssamenvatting:

De gemeente Den Helder wil inwoners nog beter ondersteunen bij het voorkomen en oplossen van financiële schulden. Het beleidsplan zet in optimalisatie van de huidige werkwijze op het gebied van vroegsignalering, zodat financiële problemen nog beter worden herkend en aangepakt. Daarnaast blijft maatwerk geboden worden, waarbij de hulp wordt afgestemd op de persoonlijke situatie van de inwoner. De gemeente werkt hierbij samen met ketenpartners om een integrale aanpak te realiseren.

Geadviseerd besluit:

1. Het geactualiseerde Beleidsplan Schulddienstverlening “op weg naar een schuldenvrij bestaan” 2025-2028 vast te stellen;
2. Het college opdracht geven om de in het beleidsplan voorgestelde maatregelen uit te werken en uit te voeren.

Aanleiding en context

De schuldenproblematiek in Den Helder heeft grote maatschappelijke gevolgen, waaronder negatieve effecten op de fysieke en mentale gezondheid, sociale participatie en de economische zelfstandigheid van inwoners. Het huidige Beleidsplan Schulddienstverlening 2018-2021 is verouderd en moet worden geactualiseerd. Met het nieuwe beleidsplan wordt beter aangesloten bij de huidige wet- en regelgeving en de behoeften van inwoners.

Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) is de gemeente verplicht een actueel beleidsplan vast te stellen en dient door de gemeenteraad vastgesteld te worden. De actualisatie van het beleidsplan richt zich op een effectievere aanpak van vroegsignalering, preventie en maatwerk, in lijn met de doelstellingen van het Bestuursakkoord 2022-2026 en de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029.

Doelen en resultaten

Het doel van het geactualiseerde beleidsplan is het versterken van de financiële veerkracht van inwoners door:

- Effectieve vroegsignalering en preventie van schulden.
- Een integrale en data-gestuurde aanpak.
- Betere samenwerking tussen gemeentelijke diensten en ketenpartners.
- Maatwerkoplossingen voor specifieke doelgroepen.
- Duurzame schuldhulpverlening en nazorg om terugval te voorkomen.

Kaders en omstandigheden

De herziening van het beleid is gebaseerd op:

- Artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs): Verplicht gemeenten om een beleidsplan vast te stellen waarin de doelstellingen, maatregelen en kwaliteitsborging van schuldhulpverlening worden beschreven;
- Artikel 3 van de Wgs: Bepaalt dat gemeenten schuldhulpverlening moeten afstemmen op de persoonlijke situatie van de aanvrager en op samenwerking met andere hulpverleningsinstanties;
- Artikel 5 van de Wgs: Legt de verplichting op om schuldhulpverlening ook toegankelijk te maken voor gezinnen met minderjarige kinderen;
- Artikel 6 van de Wgs: Regelt de maximale termijn waarbinnen een hulpvraag moet worden vastgesteld en behandeld;
- Besluit Gemeentelijke Schuldhulpverlening: BGS zorgt er voor dat schuldhulpverlening beter afgestemd wordt op de situatie van de inwoner, met een nadruk op vroegsignalering en gegevensuitwisseling;
- Brede Schuldenaanpak van het Rijk;
- Landelijke convenant vroegsignalering schulden.

Argumenten en alternatieven

De WGS verplicht gemeenten om een actuele beleidsplan vast te stellen. Daarnaast is de actualisatie van het beleidsplan schulddienstverlening nodig om effectief in te grijpen op schuldenproblematiek. Actuele beleidsmaatregelen zorgen ervoor dat de gemeente kan inspelen op huidige ontwikkelingen, zoals de toename van financiële kwetsbaarheid bij specifieke doelgroepen en recente wet- en regelgeving. Een belangrijk speerpunt hierin is de verbetering van vroegsignalering en preventie. Door een preventieve benadering kunnen schulden in een vroeg stadium worden gesignaleerd en aangepakt, wat niet alleen problematische schuldsituaties voorkomt, maar ook de maatschappelijke kosten verlaagt.

Daarnaast vraagt schuldenproblematiek om een brede en integrale aanpak, omdat het nauw samenhangt met andere domeinen zoals zorg, werk en wonen. Door deze domeinen beter met elkaar te verbinden, kan de effectiviteit van schuldhulpverlening worden vergroot en duurzame oplossingen worden gerealiseerd. Maatwerk en nazorg spelen hierin een cruciale rol; inwoners ontvangen ondersteuning die past bij hun persoonlijke situatie, wat terugval voorkomt en hun financiële stabiliteit bevordert. Een vernieuwde aanpak is essentieel om inwoners beter te ondersteunen en bij te dragen aan een financieel veerkrachtige samenleving.

Alternatief

Behouden huidig beleid: Dit biedt geen oplossing voor de veranderende problematiek en wet- en regelgeving. Daarnaast past het minder bij de gewenste richting die de gemeente op wil.

Duurzaamheid

Schuldhulpverlening kan bijdragen aan duurzaamheid door inwoners bewuster te maken van hun consumptiegedrag. Wanneer mensen grip krijgen op hun financiën, worden ze vaak selectiever in hun uitgaven en worden impulsaankopen vermeden, dit leidt tot minder verspilling van goederen en grondstoffen. Daarnaast worden ze gestimuleerd om kosten te besparen door duurzamere keuzes te maken, zoals het hergebruiken van producten of kiezen voor tweedehands goederen. Dit ondersteunt de circulaire economie en vermindert de vraag naar nieuwe productie, wat gunstig is voor het milieu.

Een ander belangrijk aspect is energiebesparing. Binnen schuldhulpverlening krijgen inwoners vaak advies over het verlagen van hun vaste lasten, waaronder hun energierekening. Dit stimuleert gedragsveranderingen zoals bewuster omgaan met elektriciteit, gas en water, bijvoorbeeld door de thermostaat lager te zetten, energiezuinige apparaten te gebruiken of verspilling te verminderen. Dit leidt niet alleen tot financiële besparingen, maar draagt ook bij aan een lagere CO₂-uitstoot. Op deze manier heeft schuldhulpverlening niet alleen een sociale en economische impact, maar kan het ook bijdragen aan een duurzamere leefomgeving.

Financiële consequenties

De uitvoering van het beleidsplan vraagt een jaarlijks budget van ca. €848.512. De kosten worden gedekt binnen de bestaande begrotingsruimte.

Uitvoering en Planning

In het derde kwartaal van 2025 starten we met de implementatie van communicatiecampagnes rondom vroegsignalering, gericht op particuliere verhuurders, scholen en inwoners. Deze campagnes worden gefaseerd uitgerold en zullen gericht zijn op preventie, voorlichting en het betrekken van alle relevante partners. In het derde kwartaal van 2026 evalueren we de effectiviteit van de campagnes en passen deze waar nodig aan om de gewenste resultaten te behalen. Evaluaties zullen gericht zijn op zowel het aantal meldingen als de acceptatie van hulp en de impact op schuldenpreventie. Een gedetailleerde planning vind u in het beleidsplan.

Communicatie

Campagnes voor schuldpreventie, bewustwording en bekendheid van gemeentelijke voorzieningen. Hier wordt een communicatieplan voor opgesteld.